

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH

Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — 2 „ — „ Na štvrt roka — 1 „ 20 „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník, kraj. vyslanec. Majiteľ a vydavateľ : JAN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 4 stĺpcového malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.
--	--	--

L'udová strana k l'udu.

L'udovým voličom krajiny uhorskej!

Ctení voličia!

Rozpustili snem v stave mimozákonnom. Nové voľby sú vypísané v mimozákonnej dobe. Zodpovedné ministerstvo narušilo týmto činom zákon X. z roku 1867, urazilo povážlivo našu ústavu, ktorá je tisícročnou hradbou samostatnosti krajiny našej, je zábezpekou všetkých práv národa nášho. A skrze všetko toto uvrhlo krajinu do najväčšieho zmätku.

V krutom čase zimnom, s vystavením na kocku zdravia státisícov budú voľby nové. I nútení sme postavíť sa na obranu vlasti, práv, záujmov, slobody, budúcnosti nás samých i detí našich. Bo všetko toto napadla nám nesvedomitá a nespravedlivá vláda a jej predseda, násilnícky gróf Štefan Tisza.

Aby panstvo svoje svevolné mohol postavíť nad vôľu národa, dňa 18-ho novembra pokusil sa svevolne a bezprávne olúpiť snem zákonodarcov o svobodu slova jeho a volného rozhodovania. Týmto opovážlivým útokom pozbavil by ústavu našu všetkej dobrej ceny, aby snem zostal len poslušným nástrojom všetkých vlád a nimi volených väčšín. A pridrža sa tohoto úmyslu svojho, zmenenia snemových stanov ministerpredseda gróf Štefan Tisza tým viacej, lebo nazdáva sa, že takto docielí to, aby tolko vojakov mohol rekrutovať, koľko len chce, a že tolko dane bude môcť vypisovať, koľko sa mu len páciť bude.

Nové voľby nariadil preto, aby mohol si sobraj také zákonodárstvo, ktoré zabezpečilo by mu neohraničenú moc nielen ku zavádzaniu takej hospodárskej politiky krajinskej, čo by len cudzím záujmom slúžila, ale aj ku zamedzeniu všetkých práv ľudových, práv spolčovania, shromažďovania sa, práv volebných a tlačových, aby tak na večnosť upevnil panovanie vlády a strany liberálnej.

Aby sme krajinu svoju udržali, aby ústavu našu ratovali a práva a záujmy ľudu aby sme obránili, spojili sme sa so všetkými ostatnými opozicionálnymi stránkami, žeby sme tak na sneme, ako i pri voľbách spojenými silami postavili sa proti nadužívaniu protizákonným; ale program ľudovej strany, ktorý vy, ctení voličia, veľmi dobre znáte, s tým sme nezadali a nezlomne pridržame sa zásad v ňom obsažených. Za dobro ľudu, za práva jeho a za náboženstvo naše bojovali sme a bojujeme budeme neprestajne.

V Uhorsku ľud už nevládze viacej daní platiť. Jeho farchy sú neznesiteľné, zárobky roľníka, remeselníka pohlcujú všeliaké štátne, stoličné, obecné a potravné dane a pre zdrazenie následkom tohto daňového poriadku živobytia, nemohúc na rodnej pôde vyžiť, státisíce nútení sú vysťahovať sa. Príbytky naše a roličky prechádzajú do rúk cudzích. Zadlženie je všeobecné. A predseda vláda

nie že by sa starala o reformu a zníženie daní, ba s roka na rok rozmnožuje výdavky, povyšuje platy úradov všetkých, povyšuje teda i porcie.

Už nestačíme s peniazmi a mužstvom na vojsko. Vždy novšie a väčšie výdavky požadujú od krajiny a mnoho sto millionov vychodí z vlasti našej na zariadenia vojenské a z toho nevráti sa nám nič. Ludová strana neodhlasovala viac vojakov ani viac výdavkov; ba žiadala zníženie doby vojepovinnosti s troch rokov na dva, pravda, že bez povýšenia počtu vojakov. Teraz ale ministerstvo Tiszovo ešte o veľa viac žiada si rekrútov, aby bola armáda vojska väčšia a zamýšľa obrovskou mierou zvýšiť výdavky vojenské. Nútne nám proti tomu brániť seba, deti naše i majetočky.

Nadarmo súrili sme liberálnu vládu o také hospodárske zákony a smluvy obchodné, ktoré umožnily by rozkvet poľnohospodárstva a rozvoj priemyslu a kupectva. Na miesto tohoto chce ona zputnať Uhorsko na dlhý rad rokov takou colnou tarifou a takými obchodnými smluvami, ktoré slúžia len rozmnoženiu äárnych príjmov a záujmom Rakúska, vlast našu ale udržujú vo večitej odvislosti. Zchudobneniu nášmu toto by len pripomáhalo.

Žiadali sme voždy rozšírenie práva volebného vo velikej miere, že ten, kto platí daň a službu vojenskú konal, aby mal práva občianske i politické. Vláda Tiszova zavádzala nás sľubami, danému sľubmu svojmu sa zpreneverila a teraz chce si zadovážiť väčšinu takými protizákonnými voľbami, ktoré označujú pokaličenie volebného práva občanov a zničenie svobody volebnej.

Ludová strana vyhlasuje za zásadu svoju práva a samosprávu cirkve rímsko-katolíckej a nedotknuteľnosť svobod vierovyznaní prijatých, keď žiada revíziu urážlivých a dľa zkusenosti zlých zákonov cirkevno-politických. My si žiadame nie «bezkonfessionálny», beznáboženský štát, ba žiadame si Uhorsko kresťanské, žiadame si krajinu s kresťanskou kultúrou a s kresťanskými mravmi. Lebo my veríme v Boha a v Spasiteľa Ježiša Krista a nechceme, aby zlostné, nešťastné vlády ľud náš učinily bezbožným a nešťastným.

Viete, že žiadame úradníkov spravodlivých a v práci svedomitých, ktorí by dobroprajne a s oddanosťou slúžili ľudu, a nie panovali nad občanmi svevolným darebáctvom.

Viete, že chceme zachrániť rodiny v užívaní ich príbytkov a majetôčkov ich skrze výmenu domoviny (homeostad), skrze minimum výživy a iné podobné ustanovizne, že by štátni exekútori nemohli na žobrácku palicu donášať občanov.

Viete, že žiadame všetky tie reformy sociálne, ktoré zabezpečujú robotníkovi jeho statočnú mzdu i prácu a ľudské zaopatrenie a napomáhanie chorých, zostaralých, núdzných a stýhaných rozličnými pohromami.

Ctení voličia! Blahodarnú a pokojnú činnosť snemu znemožnil ten vydieračský a sobecký poriadok vlád, ktorý strana liberálna za tridsaťročného šafarenia svojho prevádzala a ktorý otváral beztriestne cestu všeliakým nadužívaniam, úžere, podplácaniu a úradným bezpráviam.

Pre toto nebolo požehnaní v živote našom ústavnom. Teraz ale, aby prekliate panovanie svoje udržala strana liberálna a vláda, oborila sa na ústavu, chce zaobísť a vymuštrovať právo parlamentu na rozpočet a odhlasovanie rekrútov a dokaličiť svobodu volebného práva ľudu. Jestli týmto cieľom chopila by sa vláda podlých prostriedkov podplácania a nastrašenia a usilovala by sa pozakupovať vóta peniazmi, potupnou nemravnosťou zakúpenými, nuž podliak je ten, kto by zásady, vieru a vlast svoju zapredal a zbabelec je, kto by nalakal sa násilienstva protizákonného, jestli by vláda chýkala sa hrozieb úradných, alebo iných bezočivých prostriedkov.

Ideme do boja! Vláda Tiszova vypovedala boj národu uhorskému. Nemôžeme vyhnúť boju tomuto, ale len ústavnými a zákonnými zbraňami budeme bojovať. Sú toto zbrane dostatočne mocné! Okolo uhorsko-národnej zástavy, budeme vojakmi slobody a ústavy všetci, ktorí statočne hlasovať pojdeme. — Podťe, ideme všetci! Požehnanie Božské buď na vlasti našej! Boh s nami!

V Budapešti dňa 4-ho januára 1905.

V mene a z poverenia ludovej strany snemovej.

Gr. Ferdinand Zichy, v. r.

Gr. Aladár Zichy, v. r.
predseda strany ludovej.

Štefan Rakovszky, v. r.
podpredseda strany ludovej.

Dr. Parel Kovács, v. r.
zápisník strany ludovej.

POLITICKÉ CHÝRY.

Rozpustenie snemu. Nové voľby.

Dňa 4. januára zakľúčil kráľ obdobie snemové od roku 1901. po 1906. krátkou trónnou rečou, Tak dom vyslancov ako i dom magnátov dostavil sa ku výsluchu tejto trónnej reči. Opozíčné stránky však nedostavily sa, lebo považujú to za zakľúčenie snemu za protizákonné.

Pri zvyčajných veľkolepých obradoch zaujal kráľ svoj trón a prečítal reč, za ktorú je minister predsedsa zodpovedný. Liberáli vopred vytrubovali, že kráľ použije v tejto reči karhavých slov oproti opozícii, ale to sa nestalo. Pán kráľ iba spomenul so žiaľom nečinnosť parlamentu a tú okolnosť, že s terajším parlamentom nedalo sa ďalej pracovať, že nastaly také zmätky, pre ktoré bolo treba nariadiť voľby nové, aby národ sám pri tých voľbách osvedčil, či si žiada všetko to, čo vláda previedla a ešte previesť zamýšľa.

Voľby nové sa teda vypísaly a prevedené byť majú behom desať dní, od 26. januára do 4. februára. Nový snem ale povolaný je na 15. februára.

Jaké to budú voľby? Povieme vám prosto: liberálne. Bude podplácania, hrozby a násilnosti až prez hlavu. Tisza síce i dvakrát osvedčil, že pri voľbách nezákonnosti byť nesmie, takej že on žiadnemu úradníkovi neprehliadne; ale s druhej strany on sám povzbudzuje štátnych a stoličných úradníkov, aby všetko možné vykonali v prospech liberálnosti. A vláda i sama dáva príklad, ako treba liberálnym naháňačom kortesovať. Učiteľom na príklad sľúbili, ba i dali povýšenie platu, pod titulom, že to na bytné; ale pritom nezabudli ich upomenúť, že za túto liberálnu lásku očakáva sa od nich, aby proti vláde sa nepostavovali. Židovské spárkassy a iné veľké obchody tu v Pešti tak kortesujú, že direktor jednoducho oznámil poddaným úradníkom, že na liberála hlasovať musejú, síce že budú zbavení úradu. A tak sa to robí po celej krajine. Úradníkov, čo sú nie za liberála, hneď a hneď presádzajú, krémárom a obchodníkom, ryhtárom a notárom celkom otvorene a prísne naložili, aby «pracovali» za liberála. Na šťastie je tu zákon o kuriálnom súdobníctve, ktorý veľmi prísne tresce takých úradníkov, na ktorých dokázal sa môže, že nadužili pri kortesačke svoju moc úradnícku.

Medzitým ale i tu v Pešti i po celej krajine voličia sú hrozne pobúrení proti vláde, tak že liberáli pravdepodobne ostanú pri voľbách v menšine. Všetko sa to hlási len za opozíciu, obzvlášte ale za stranu ľudovú.

Poneváž ale s peniazmi, pijatikou, hrozbami a sľubami na mnohých miestach nezvedú páni liberálni proti statočným ľudákom našim ničoho, nuž chytajú sa iných figlov. Posielajú na takéto miesta takých liberálnych kandidátov svojich, ktorí — aby ľudových voličov oklamali, nevystupujú s programom liberálnym, ale že vraj s

«agrárnym» alebo že bezstranným s neodvislým a všeľiacké iné názvy sebe osvojujú, bo dobre vedia, že ľud o liberálnosti ani počuť nechce. Nuž ale nedarmo sa hovoriť: *že vtáka po perí a človeka po jeho priateľoch poznáš*. Aj s týmito kandidátmi je to tak. Nech sa oni akokoľvek pretvarujú, nech akýmkoľvek pekným a vám snád i milým názvom zakrývajú svoju liberálnosť, predsa týchto vtákov ľahko môžete poznať dľa toho, že ktorí sú to tí priatelia, čo im pri kortesačkách pomáhajú. A jestli by ste zbadali, že notári, slúžnovci a židia behajú a kortesujú za takého «agraristu» alebo iného farizeja, to už môžete byť istí, že taký kandidát je predsa len liberant od kosti. A takémuto neverte, a čo by ako pekne k vám hovoril, treba mu dať na vedomie, že si vy falošného človeka. utajeného liberanta voliť veru nebudete.

Žiaľbohu, najdu sa i medzi kat. kňazmi takí, čo s liberálmi držia proti ľudu. Ale vy statoční ľudáci, nebuďte sprostí a ľahkoverní! Darmo je, aj ten kňaz je len človek krehký. Nejednen je ctibažný, chceť by lepšiu faru, buďto vyznačenie. Nuž a keď jeho poctiví veriaci mu lepšiu faru dať, alebo ho dajakým tým šperkom vyznačiť nemôžu, teda hľadá si získať kamarátstvo pánov a zásluhy liberálne pri voľbách, aby za to dačo obdržal. Preto keď vidíte, že ten-ktorý kňaz kortesuje za liberála, zaňho reční a ho sprevádza, odpusťte mu jeho previnenia, modlite sa zaň, ale od svojho dobrého ľudového kandidáta ani k vôli takým poliberálnym kňazom neodstupujte.

Volebné pohyby.

Prosíme našich ct. čitateľov, aby nás upovedomili o všetkom, čo sa v okrese ich počas volebných pohybov deje. Zvlášte žiadame si hodnoverné správy z okresov tých, v ktorých ľudoví kandidáti vystupujú. Hlavný zreteľ nech majú pri tom na to, ako sa kortesuje s vládnej strany, aké násilnosti a nadužívania páchajú úradu.

*

Vo fraštackom okrese vystupuje s liberálnym programom dr. Fodor, lekár piešťanský. Ľudová strana kandiduje tu dr. *Alexandra Ernsta*, teda jedného z najlepších bojovníkov svojich. Nepochybujeme, že keď ľud náš poznať bude pána Ernsta a uslyší jeho znamenité reči, nuž do posledného chlapa pojde pod Ernstove zástavy. Ernstovo víťazstvo je tu celkom isté, lebo proti nemu liberáli ani len kortesovať sa neodvážia. Všetko namáhanie liberálov bolo by tu márne i smiešne.

V prievadzskom okrese špatno privítali liberála Csillaghyho. Tu ľudového *Bresztyenszkého* ani brány pekne nepremôžu. Csillaghy bude museť s veľkou haňbou odstúpiť.

Novobaňský okres bude mať tiež ľudového kandidáta. Centrum ľudovej strany pošle im ta akiste *Karola Wildfeuera*, správcu kresťanských Spolkov.

V Zabokrákach už cestuje br. *Kaas*, kandidát ľudovej strany. Všade s nevýslovnou oduševnenosťou víta si ho ľud, čo takého, ktorý rozumom svojim a smelosťou dokázal sa byť hodným všetkej dôvery ľudu. Liberáli tiež postavia tu svojho kandidáta, lenže sa na to nikto nechce podobrať.

V Siráku (novohradská st.) ľudovým kandidátom je *Augustin Gramantik*, ktorý už i cestuje po okrese a prijímajú ho s veľkou oduševnenosťou.

Svätoondrejský okres (pešťanská st.) má za ľudovú

vého kandidáta *Juliusa Baranského*. Liberálny kandidát, Laszlovszky už odstúpil a druhý sa ešte nehlási.

V **moravsko-svätojánskom okrese** nadrapujú sa liberáli proti ľudovému *Kubinovi* s grófom Fridrichom Wenckheimom. Myslia si, že meno i peniaze grófske budú vstave omámiť našich poctivých voličov. Škoda sa im ustávať.

Novomestský okres žiada si za ľudového kandidáta *Sándorfiho* z Pešte. *Sándorfi* nevystúpi ani tu, ani v *Kubíne*, ani v *Novej Bani*, ani v *Sabinove*, vôbec nikde.

Ohlas ku kresťanským ženám!

Smutných časov sme sa dožili a máme ešte horšie očakávať, keď vaši mužovia, synovia a otcovia pri nastávajúcej krajinských voľbách na ľudovú alebo na inú ľavicársku stránku hlasovať nebudú. — Budú vám mužom liberálni kortesi mnoho peňazí sľubovať, budú ich napájať, gulášom a cigarami núkať; ba čo ešte viac, budú sa im hroziť, ich strašiť a násilnosť upotrebovať. — Preto ctené panie a panninky je vaša kresťanská povinnosť, aby ste im v pokušení dobrou radou na pomoci boly. Majte starosť, aby vaši voličia krémy nenavštevovali, lebo by ich tam liberálni lakomí krémári a iní *Judáši* a zradcovia našej drahej vlasti veľmi ľahko zviest, prehovoril a oklamať mohli. Hrozba notárov a slúžnovcov, ba ani násilnosť žandárov nemôže vašim voličom škodiť, keď sa oni mierne a ticho chovať budú.

Každý volič mal doteraz príležitosť sa presvedčiť, že liberálna stránka, ktorej pôvodca a stvoriteľ gr. *Koloman Tisza*, otec nášho terajšieho ministrapredseda bol, mnoho zlého a pohoršlivého vykonala. Liberálna stránka je len pre notárov, slúžnovcov a iných úradníkov, ktorí vás utláčajú; pre krémárov, ktorí veľký ošoh majú a na vás duševne i hmotne zrazu donesú.

Pod liberálnym panovaním sa zaviedlo matrikársvo, civilne manželstvo, beznáboženstvo, atď. Dia zásad civilného manželstva môže muž so svojou ženou sa rozobášiť a znovu s inými sa civilne zosobášiť, deti z takého manželstva i bez krstu a iných sviatostí ako divé rastliny odchovávané byť môžu. Takýmto spôsobom zakoreni sa slobodomurárstvo, ktoré našej drahej vlasti a kráľovskému trónu záhubu priniesie.

Manželky, matky, panninky, ktoré ste kvet a okrasa domu a rodiny; manželky, ktoré rovnoprávnosť s vašimi manželmi užívať máte, pristúpte pred vašich manželov, požiadajte ich, aby sa nad vami a nad svojimi dieťkami smilovali, aby na tú škodlivú liberálnu stránku nehlasovali, a som presvedčený, že vaša úprimná prosba aj vyslyšaná bude.

Už pri predošlých voľbách v rokoch 1896. a 1901. obzvlášte v *prievidzskom okrese* preukázaly panie a panninky smelosť a zmužilosť, a preto úfam, že obzvláštne teraz, keď najväčšia potreba je, usilovať sa budú za ľudovú stránku pracovať.

Nech žije ľudová strana!

Nech žije náš kráľ!

Nech žije naša drahá vlasť!

Jeden ľudák.

Do fraštáckeho okresu.

Milí bratia! My *prievidzskí ľudáci* pozdravujeme vás srdečne, a voláme vám na slávu za to, že kandidujete v okrese vašom nášho bývalého ablegáta pána *Alexandra Ernsta*. Tak sa patrí, veď je on vašim krajanom, teda hoden je toho, aby ste ho vyvolili za ablegáta. My veru

neboli by sme pustili toho dobrého pána z nášho okresu, keby sa napred neboli pokonali s pánom *Kolomanom Bresztyenszkym*. Prosíme vás, zaujmite sa za p. *Ernszta*, za tohoto hodného syna vášho, tak, ako sme sa aj my boli zaňho zaujali. Ako neznámy človek prišli k nám v takom čase, keď tamejší liberáli všemožne prekonal, aby okres náš po smrti pána *Michala Juriss* — tiež vášho rodáka — podmanili. Ťažká práca čakala na nás. My sme nemali ani peňazí, ani slúžneho, ani najatých lumpov, ako liberáli. jedine čisté presvedčenie, oduševnenosť, pevnú vieru a lásku k strane kresťanskej. Nehľadeli sme na hrozby, na prenasledovanie, na peniaze, jedine na statočnosť. *Ľudák* bol náš ablegát, tak boli by sme to za veľkú potupu držali, keby tu liberál bol zvíťazil. Pracovali sme všetci, a hľa syn váš, pán *Alexander Ernst* u nás zvíťazil! A druhý raz jednohlasne bol vyvolený. Aj vy ste bojovali práve tak hrdinsky oproti nenávideným liberálom, oproti týmto nepriateľom kresťanstva a chudoby ako aj my. Vy ste vydobudli slávu a úctu všetkých *Ľudákov*. Prosíme vás, buďte aj pri tejto voľbe takí hrdinskí *Ľudáci*, ako ste aj dosiaľ boli. Veď kandidovaný dr. *Ernst* je vašim synom. Pysní môžete byť naňho. Zo svojej usilovnosti sa dostal k hodnosti, ktorá došla ho pre učenosť a schopnosť. Práve preto máte ho vážiť a vyznačiť práve tak, ako aj my sme to urobili. Veď by to potupa bola pre vás, keby liberál zvíťazil v okrese vašom. Čo máte od liberála? Čo ten vykoná za vás? Zaslúži to liberál, aby kresťan votizoval naňho? Nikdy! Či to nenie haňba, keď kresťania pripoja sa k židom a napomáhajú liberalizmus, napomáhajú *Tiszu*, ktorí robí oproti krajine, ktorý chce dať povyhadzovať zo snemovne ľudových ablegátov, aby chudobný ľud nemal obrancov a aby potom liberáli slobodne množili farchy naše a kalili život náš, ktorý i tak je biedny? Teraz každý poriadny kresťan a dobrý vlastenec bojuje oproti liberálom, oproti tejto pliači nešťastnej.

My ani trochu nepochybujeme, že vy, milí bratia, by ste tiež neboli v tábore týchto statočných bojovníkov. Tak sa patrí! Nech vás Boh žehná za to! Po celej stolici *nitrianskej* ozývajú sa víťazoslávne výkriky *junáckych Ľudákov*. V každom okrese zvíťazíme, kde len vejdú zástavy kandidátov našich. Liberáli trasú sa od ľaku a utekajú od nás. Nepochybujeme, že aj vo vašom okrese ide to práve tak živo a vesele ako v našom a v *žabokreckom okrese* *Dobre je!* Sláva vám bratia! Dajte sa do práce všetci koľko vás len je! Veď jedná sa o česť a o slávu vašu! Veď vlastného syna, opravdového *Ľudomila* volíte. Už lepšieho ablegáta nemôžete mať. Hoc kedy a v hoc akej záležitosti obráťte sa k nemu, vyslúchne prosby vaše. Je priateľom chudobných ľudí. Neraz rečnil v snemovní v záujme roľníkov a remeselníkov. Takýchto ablegátov potrebujeme. Liberál veru ani sa neobzre na vás, lebo nesmie, ten len to musí rohiť, čo mu *Tisza* rozkáže. Dolu s takýmto. Ani sa neobzrite naňho. Hore zástavy pána *Alexandra Ernsta!* Všetci sa pod ne, do jeho taboru. Volajte, nech sa trasú liberáli:

Dolu s liberantom! Nech žije dr. *Alexander Ernst*, kandidát ľudovej strany!

Prievidzskí ľudáci.

BESEDNICA.

Poučné rozprávky.

Veľmi hlučno je u «Barana». Ako by aj nie, veď je lichvový jarmok. Patrí sa, aby jarmočníci oldomáš pili, či predali či kúpili. Aj takí sa potúžia tou gebuľou, ktorí žiadnej roboty nemali na jarmoku. Ti na to prišli, aby koštovali, či má «Baran» lepšiu pálenku, ako jejich žid.

Krčma je plná, nielen dymu a smradu, ale aj hostí. Krik taký, že ľudia svoj hlas nečujú, a veru prehlásia aj verkel, ktorý nadrma jeden vandrovný muzikant blízko pece. Aj je dobre, že nepočuť pišťanie verkla, lebo každý druhý hlas prehltnie. Aj tomu by sa zišlo, aby sa potúžil.

Nás z celej kompánie len traja kmotrovia zaujímajú, lebo rozprávka naša o nich znie. Ďuro Pecník je medzi nimi najmožnejší, preto aj platí najviac. Aj môže. Predal pár volov a pár koní. Jano Parošek dobre dojnú kravu dohnal, aj sa minula; Mišo Slaninka dvoch juncov zmárnil. Musel, lebo židák, veľmi ho tlačil pre dlžobu.

Už majú všetci pod čapicou, ale za to ani jeden nemyslí, že by bol čas pozrieť, čo sa robí doma.

Pospomínali všeliaké veci, hromžili; že ťažko je žiť chudobnému človeku, konečne Slaninka hodil groš do base, jeho je slovo.

— No pravda kmotre, drgne do boku Pecníka, ja od dávna hovorím, že bobona a bosorstvo sú hlúposti, ktoré staré baby vymyslely. Hľa aj ty ako si sa podknúť, keď sme sa chystali na jarmok, že si skoro do dverí bášil hlavou, nuž a predsa si predals statok, ba ešte si aj dostal pädesiat zlatých závdavok na zbožie, a ako si vzdychal, že zle sa ti bude vodiť, no a nič sa nestalo. Prečo by sa nepodknúť? Čo je to také volačo? Prečo by to mal byť zlý znak?

Starý Ďuro Pecník popravil si klobúk na hlave, vyňal z úst krátku fajočku, odplával do kúta, a odpovedal vážnym hlasom:

— Čo je pravda kmotre môj, to aj ja uverím. Podknúť som sa, netajím, a že to neznamená dobré, to je taká pravda, ako že slivovicu pijeme a nie pomyje. Ale dočkaj, upozorním ťa na volačo. Nepamätáš sa, keď sme šli na prievidskú púť, zajac prebehol cez cestu; zaraz som povedal, že sa stane volačo. A či nemal som pravdu? Ledví sme prešli dvesto krokov, vypadlo koleso z voza, a my fuk do jarku. A potom, keď sme obedovali u Drozda, prekotil som solničku, aj vtedy som povedal, že povadím sa s niekým, lebo to som ešte od starej matky počul, že soľ vysypať, zvalu znamená. Sotva prídem z púte domov, nahnevala ma svokraša, povadili sme sa, až tak hrmelo. Druhý raz viedol som kravu na jarmok, lenže tá hnusoba ľavou nohou vykročila z maštale, hneď som vedel, že ju

nazpät poženiem, a veru bola také hovädo, že ani maliar nevie krajšie namaľovať: Už ja len verím, čo aj naši starí verili. Pravda je pravda. Nuž ale zapime to.

— Hm, kmotre — hovorí Slaninka zapáľiac si na fajku — tých pár pádov, ktoré spomínaš, neplatí nič. Aj inokedy ťa predbehol zajac a nič zlého sa ti nestalo, len že toto nedržíš v pamäti a nespomínaš, ale keď ťa nenadále popadne dačo neprijemného, privlastnuješ to zajacu, že on zvestoval nešťastie. Tak je to kmotre a nie ináč.

— Môžem ti povedať, že nielen dva-tri takéto pády viem, ale aj sto, a preto múdre urobíš, keď netáraš oproti bobonám. Že som sa podknúť, a že nenasledovalo nešťastie, aj to má svoju príčinu. Veru tak! Pamätaj, že na ceste stretol som sa s kominárom, a kominár vždy znamená šťastie, tak je napísané v snári.

— No dobre, pomiešal sa do reči Parošek, keď ťa kmotor nechtyl, chytím ťa ja. Ráno podknul si sa, to má znamenať volačo zlého; neskôr videl si kominára, to zase šťastie znamená, a taktó nenie veľký kunšt celé veštenie, na čo ty toľko kladieš. Keď sa ti prihodí dačo zlého, povieš: vedel som na pred, že zle bude, lebo som sa podknúť, keď ale dobre sa ti povodí, privlastníš to tomu, že si sa stretol s kominárom, a tak nenie div, že vždy máš pravdu. Ja ale to poviem, že sú to hlúposti a vymyslnosti, ktorým človek zdravého rozumu neuverí. Nuž ale zapime ten strach.

Nastalo ticho. Nevieť či reč Parošeka a či silný trúnok pomýlil Pecníka, nepovedal ani slova. Sklonil hlavu, a sedel zamyslený. Dvaja kamaráti zbadali, že zadusila sa v ňom reč, dali mu pokoj. Ten onedlho siahol do kapse, vyplatil oldomáš, a potom kráčali domov.

Na druhý deň sotvá že si Pecník oči pretrel, hovoril k žene:

— Počúvaš Marienka, predal som zbožie.

— Predal si ty tvoju dušu ožratú. Myslíš, že ma oklameš? Ako keby som nevedela, že si slopal s kmotrom a so švagrom. Haňbi sa, každý krajiar prepíše. Bez slopanice nič sa nestane, a ešte vezme na krky dvoch takých hltákov, aký sú tí . . .

— Nerob krik, lebo ma dopáliš. Pili sme oldomáš, lebo som predal zbožie. Teraz mi prišlo do rozumu, že pädesiatku, čo dostal som na závdavok od Bluma, v náhlosti strčil som do lajblíka (vesti). Pozri, tam najdeš ju vo vrecku.

Žena strhne vestu z klinca, hľadá vo vrecku, ale nenajde nič. Nahnevá sa, šmarí vestu o truhlu a hundre:

— Maj tvôjho otca za blázna, ale nie mňa!

— A to prečo?

— Len preto, lebo myslíš, keď si ty ožratý, že som aj ja. Máš prepýtujem . . . vo vrecku, ale nie pädesiatku.

— Ba kieho čerta, skočí gazda na nohy. Daj sem tú vestu.

— Tu máš.

Pecník vyvráti vrecká, ale veru ani on nenašiel, čo hľadal.

— Sto striel mu do duše! Nevzala si ty té peniaze?

— Nejeduj ma, lebo na môj dušu bude zle. To sa ti len snívalo, lebo hlava bola plná.

— Ale netáraj toľko. Keď ti hovorím Blum mi dal pädesiat zlatých, sem som ich vstrčil do tohoto bočného vrecka. Či som nedal tú pädesiatku do kapse medzi druhé peniaze? Čert vie, kde sa podela. Len som ju nestratil?

— Kto ho vie, kričala žena, veď nevládal si na nohách stáť. Tak sa vodi korhelom, aby čert vzal každého, kto pálené slope. Pravda že si stratil. Choď hľadať peniaze, možno najdeš ich, teraz ešte nechodia tak ľudia

Pecník čo mal robiť, vzal valašku a šiel. Hnevalo ho to. Nie tak peniaze, ako domŕzanie ženy. Veru tento raz keby nebola mala pravdu, bol by jej pomastil kríže, ale radšej nechá to na druhý raz. Čo mal robiť? Kde pojde? Boh vie, kde je pädesiatka.

Na šťastie stretol sa so švagrom Parošekom. Zaraz vyrozprával mu čo sa stalo.

— To je chyba, odpovedal ten. Sám neviem ako sa to mohlo stať. A ostatnie peniaze, ktoré dostal si za lichvu? . . .

— Té mám do krajeiara. Keď som ja len nedal aj tú pädesiatku ta.

— Ale počkaj švagre, prišlo mi dačo do rozumu, od teba som to počul. Bude všetko dobre.

— Lahko ti je vyprávať a posmech robiť.

— No no, len pomaly. Ty si hovoril, ako treba najst stratené veci. Pamätáš sa na riečicu?

— Aha, už viem. Ale tomu sa len stará Katuša rozumie.

— Choď k nej.

— Idem. Ako keby už mal vo vrecku tú pädesiatku. Katuša istotne vie kde je. Neraz mi pomohla.

Pecník cválal, aby čím skôr shľadal sa so strategickým majetkom. Katušu doma našiel a zaraz vyrozprával jej, prečo prišiel, a aby sa bosorstvo čím lepšie podarilo, vstrčil jej do ruky päť koruník a ešte sfúbil za slamienu zrna.

Stará bosorka zaradovala sa, že tak štedrého «kundšafta» dostala na «dráť».

— Nebojte sa susedko, peniaze nazpät prídu, len povedzte kto bol pri vás, keď ste ich dostali?

— Nuž kmotór Slaninka a švagor Parošek.

— Aj domov šli s vami?

— Áno. Ba švagor až do izby ma doviedol, lebo viete, bol som trochu podgurážený, mal som dobrý jarmok.

— Už teraz všetko viem. Zaprela dvere, zapálila posvätenú sviecu, a posadila Pecníka ešte na staršiu stolicu, ako ona bola. Dala pod ňu zo sovy nohu a z jašterice chvost. Zapálila za hrst zeliny, ktorú — ako hovorila — pri úplnom mesiaci šklbala na hrobe malého dieťaťa, a popol zakopala pod prah, že vraj, aby bosorky nepohubili jej prácu. Potom doniesla riečicu a nožnice. Této zapychla do boka riečice a hovorila:

— Sused, zakiaľ budem vrteť riečicu, hovorte v sebe tri razi: andum, bandum, barandum.

Katuša zavrtí riečicu a povie: svätý Petre a Pavle, povedzte, kde je pädesiatka Pecníka. Keď to tri razi po

vedala, pustila riečicu a tá guľala sa na pravo, kde švagor Parošek býval, teda uňho musia byť peniaze.

— No sused, riečica ukázala kde sú peniaze. Pozrite, na pravo sa guľala. Pravda tam býva švagor váš?

Pecník už aj dosiaľ necítil sa veľmi hlavne, a teraz keď počul, že švagor by mal jeho pädesiatku, div nespadol zo stolice; pri tom zmrštil tvár, ako čo by bol do klinca zahryzol. Škriabal raz hlavu, raz zadok, hoc ho ani nesvrbel, lebo darmo je, bárs Parošek nenie mu brat, ale švagor, a to poriadny a dobrý švagor, ktorý nikdy neublížil mu a neuškodil ho. Nuž ale riečica to hovorí, že uňho je pädesiatka, a on verí, lebo Katuša je veľký majster, dobre rozumie svojmu remeslu.

Pecník šiel k švagrovi.

— No, švagre, uhádni prečo som prišiel?

— Ak povieš, budem vedieť.

— Nuž ale . . . však vieš, pre tú pädesiatku.

— Teda? Snáď už aj vieš u koho je?

— Dost ľahko. Riečica ukázala, zasmial sa Pecník, pričom mihol na švagra.

— Už len povedz, kto ju má.

— Riečica to ukázala, že je u teba švagre. No už dost bolo zo spásu, daj mi nazpät peniaze.

— Ale ja že mám tvoju pädesiatku? To nenie pravda! Či som ja kmín (zlodej)?

— To nehovorím, ale Katuša ma tak upravila.

— Tá stará bosorka? Ale jej pomastím kríže.

— Daj jej pokoj, lebo ti porobí. Švagor sem, švagor tam, ja jej verím, tak sem s pädesiatkou.

— Teda predsa myslíš, že som kmín! zabručal od hnevu rozpálený Parošek. Chytil švagra za krky, kopol do zadku a vyhodil von.

— Na, tu máš pädesiatku, ty ožran!

Zahaňbený Pecník zamrmlal volačo a kráčal domov. Bol rád, že viac sa mu neušlo, lebo švagor nepoznal žartu.

Ale s týmto koniec bolo priateľstvu. Dvaja švagrovia zostali smrteľný nepriateli. A to na dlhý čas. Pecník už dávno bol zabudol na pädesiatku a na vestu, ktorú už dotrhal, ale nepriateľstvo ešte vždy trvalo.

Obdratú vestu gazdiná opravovala. Ona bola krajčírkou Pecníka. Ale čo sa stalo? Ako pára podšivku, najde za ňou do šulka skrútenú pädesiatku.

Bolo radosti. Pecník zaraz utekal k švagrovi, lebo mnoho ráz obanoval, že ho tak veľmi obrazil.

— Odpusť švagre že som ňa obrazil, podal ruku prekvapenému Paroškovi. Našiel som už tú pädesiatku, pre ktorú sme sa boli pohnevali. Prosím ňa, nehnevaj sa na mňa a odpusť mi.

— Švagre, veľmi si ma obrazil, ale odpustím ti, len o to ňa prosím, nedaj nič na bosorstvo, lebo to je sprostosť. Keď to nenie, nemuseli sme žiť v hneve.

Uznám že som chybil, keď som veril tej starej bosorky. Od teraz ale budem taký múdry, aký si aj ty, lebo pravdu máš. Aby sme priateľstvo a lásku švagrovskú obnovili, prosím ňa, dojdí aj so švagrinou dnes večer k nám na pohárik.

F.

Prošba k ľuďom dobrého srdca!

V mene Pána Ježiša klopm na dverách milosrdných bratov a sestier, prístrešie prosiac nie pre seba, ale pre Spasiteľa nášeho v Prevelebnej Svatosti Oltárnej skrytého, ktorý pri jednom ukrutnom požiari bez prístrešia ostal v našom meste! Dňa 16. augusta roku 1904. celé Kysucké Nové Mesto — vynímajúc pár chalúp — na prach zhorelo! Hrozne vyzeralo toto zpuštošené, nové Pompeji s jeho rumami bez obyvateľov. K zúfaniu bolo polozenie vyhorencov bez príbytkov zostalých, ktorých sme cez viac dní z milodarov museli chovať a šatíf.

V najsmutnejšom ale položení je zhorený a zrútený 700-ročný farský kostol, v ktorom starodávne zriedkavé a drahocenné zariadenie na popol zhorelo...

Patrón je hotový steny kostola vystaviť, ale vymenenie rukovej a zápražnej práce veriaci musia sami zabezpečiť.

Toto, jako aj vnútorné zariadenie kostola bude stáť asi 40.000 korún.

Nešťastlivé mesto s Božou pomocou pomaly sa začína stavať. Vyhnaní obyvatelia nazpät sa navracajú, vyhľadajú si staré ohnište a s veľkým namáhaním a usilovnosťou začínajú stavať «nové mesto»... *Len chrám Boží* leží zrúcaný a pustý... zborenín bývalého príbytku Spasiteľa sa ešte nikto nedotknul...

Veriaci moji ani za 10 rokov nepovstanú na nohy a preto túto novú farchu nenie sú vstave zniesť. Od filiálok nemôžem moc očakávať, lebo aj v tých oheň pustošil a pre zlú úrodu sú sami na podporu iných odkázani.

Jedine na milosrdenstvo Božie a na obetivosť našich bratov a sestier sme odkázani!

Dúfame v Boha, že nás neopustí, dúfame v našich blížnych, že nám budú na pomoci pri stavani príbytku nášho Spasiteľa.

Moc nepýtame. Aj ten najmenší milodar s najväčšou vďačnosťou prijmete a verejne kvitujeme.

Nezapovrhujte našu poníženú prosbu. Boh milostivý vám odplatí, však to s ním samím budete činiť.

Za dobrodincov každý rok dňa 16. augusta — ktorý deň so sľubu, jakožto pamätný deň požiari vždy zasvätime — omša sv. bude slúžená v tom chráme, ku ktorého vystaveniu so svojimi milodarmi aj oni prispeli.

Milodary prosim na «R. kat. farský Úrad Kysucké Nové mesto, stol. trenčianska» posielat.

Kysucké Nové Mesto, 1. januára 1905.

Koloman Szmidá, dekan-farár.

Upozornenie.

Po viackrátovom upozornení našom, opätovne musíme žiadať našich veľactených predplatiteľov, aby pri oznámení premeny bydliska nezapomenuli sdeliť nám aj najposlednejšie miesto prebývania svojho, lebo tým činom umožnia nám spešné a akurátne dopravenie časopisu na patričné miesto, kdežto v páde by toto oznámiť zameškali, expedícia naša nenie vstave poslať časopis na novú adresu patričných.

Administrácia.

Krajinský púť do svätej zeme 1905.

Duchovný vodca: Velk. p. *Jozef Škarda*, prépošt v Šaštine.

Výťah z Programmu:

Čas odchodu: Púť pohne sa okolo dňa 4-ho marca roku 1905. (O presnom čase odchodu účasť na púti vezmúci budú zavčasu upovedomení.) — **Obsah cestovania:** Cesta potrvá 40—43 dní Príchod zpiatky pred Kvetnou nedeľou. — **Smer cesty:** Budapešť—Belehrad—Sofia—Carihrad—Smyrna—Rhodus—Beiruth—Damask—Baalbek—Beirut—Haifa—vrch Karmel—Nazarét—Tiber—jazero Genezaret—vrch Tábor—Nazarét—Djenin—Samária—Nablus—(Sichem)—Bethel—*Jeruzalem*—*Betelehem*—Sv. Ján—Jaffa—Portsaid—užina Suez—Ismailia—*Kairo*—*Alexandria*—Messina—*Neapol*—*Rím*—Ancona—Fiume (Rieka)—Budapest. — **Ceny zúčastnenia:** Pre skupinu *A*: I. trieda železnica, I. trieda na lodi 1580 korún (prvotriedne zaopatrenie). Pre skupinu *B*: II. trieda železnica, I. trieda na lodi 1445 korún (prvotriedne zaopatrenie). Pre skupinu *C*: II. trieda železnica, II. trieda na lodi 1255 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu *D*: III. trieda železnica, II. trieda na lodi 1185 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu *E*: III tr. železnica, III. trieda na lodi 650 korún (tretotriedne zaopatrenie). — **Podmienky zúčastnenia. Prihlásenie.** Na tejto púti — vzhľadom presného ustálenia miest na lodi — najviac 185 osôb môže brať účasť, a síce: zo skupiny *A—B* spolu 60, zo skupiny *C—D* spolu 25 a konečne zo skupiny *E* najviac 100 účastníkov sa môže prihlásiť. Prihásiť sa možno u duchovného vodcu púte veľkomožného a veleb. pána *Jozefa Škardu*, prépošta v *Sasváre* (Nyitra megye) s vystavenou prihlasujúcou sa listinou na skupinu *A* a *B* sa vzťahujúcu do 1. januára roku 1905. — **Cestovný list.** Každý účastník púte má potrebu na cestovný list (pass), ktorý na hlavnom kapitáňskom úrade alebo po okresoch u hlavného slúžnovského úradu si má zadovážiť. — Blížšie vysvetlenie podá podrobný program, o ktorý sa treba hlásiť tiež u veľk. pána *Jozefa Škardu*, prépošta v *Sasváre*.

Kto na svoj majetok

záložnú požíčku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos földhitelintézet» Budapest, V. ker. Géza-utca 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požíčku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požíčky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platíť, tomu náš ústav s lacnou požíčkou ľahko môže pomôcť na jeho farchách. Predoslých veriteľov tento ústav z touto požíčkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požíčky spojené. — Požíčky sa do poly ceny majetku môžu zplácať na 15, 22, 25, 33¹/₂, 34 alebo 50 rokov. — Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požíčku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy barskedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých po- bočných výdavkov môže si splatiť. — Ústav tento dáva záložné požíčky na 5% a na 4¹/₂%-tové požíčky bez všetkého zťahnutia v hotových peniazoch vyplatí. — Komu je požíčka zapotreby, ten nech sa s dôverou obráti na tento ústav, odkiaľ každému na jednoduchý list vďačne dajú vysvetlenie.

CHÝRNIK.

Nemoc arcikniežata Jozefa. Z Fiume sdeľujú, že arciknieža Jozef, ktorý bol tieto dni náhle a veľmi vážne ochorel, je už lepšie. V kaplnke letohrádku sa modlili za uzdravenie chorého arcikniežata.

Nový plán nemeckého cisára. Keď diplomatický sbor holdoval pred nemeckým cisárom, z tejto príležitosti cisár dal sa do rozhovoru s americkým veľvyslancom Towerom Charlemagneom. Cisár medzi iným hovoril, že by bol veľmi rád, keby americkí učenici prešli do Nemecka a na nemeckých univerzitách držali prednášky, vzájomne však nemeckí učenici navštevovali by americké university a tam by rozširovali zas nemecké vedy. Uskutočnenie tohto plánu — hovoril cisár — veľmi by dopomohlo k tomu, aby sa dva veľké národy mohli porozumeť. Veľvyslanec Tower prisľúbil, že zo svojej stránky všetko vykoná, aby sa cisárov plán mohol uskutočniť.

Jágerský arcibiskup v Ríme. Jágerský arcipastier Jozef Samassa odcestoval do Rímu, kde ostane do prostred februára.

Zošalená barónka. Nedávno hlavnomestské časopisy mnoho sa zaoberaly so zmiznutím baróna Waltera Nugenta. Starý barón jedného dňa vzdialil sa z domu a odtedy zmizol bez stopy. Úbohá jeho manželka r. Janka Trübler všade nechala hľadať svojho muža, ale bez všetkého výsledku. Všetko jej namáhanie bolo daromné. Toto natoľko trápilo barónku, že na Nový rok v noci vypukla na nej šialenosť. Na Kerepešskej ceste chytil jeden policajt zúriacu barónku a zaviedol ju na hlavný kapitanát. Tu zistili, že nešťastná žena následkom ľútosti zošalela a preto odviezli ju na Leopoldovo pole.

Verejné poďakovanie! Pre mnohostranné obchodné zaneprázdnenia touto cestou ďakujem a tiež podobne srdečne prajem tie mnohé dobroprania, s ktorými ma z príležitosti nového roku vel. duchovenstvo a mnohé gazdovské obecnstvo, ktorých si považujem za priaznivcov mojeho obchodu, poctiť ráčilo. Zároveň prosím aby i naďalej túto dôveru podržali a vynasnažovať sa budem aby som si ju i na budúce zaslúžil r. 1905. S poníženou úctou *Pavel Sohr*, jediný dodavateľ generála Dewetta delovo-ocelových kôš. V Somogy-Szill e, dňa 3. januára.

Podivný závet. Minulé dni pochovali v Berlíne jednu súkromníčku, ktorá bola vo svojom živote kľučiarokou v popredných domov. Keď onezdravela, spravila zvláštny testament. Naložila totiž, aby každému vyplatili 50 halierov, kto príde na jej pohrab, nech je to buďto známy alebo neznámy. Po pohrabe museli vyplatiť takú značnú peňažnú summu, že z majetku zosnulej sotva ostalo volačo.

Daň minulého mesiaca. Budapeštianskí občania behom mesiaca decembra zaplatili súhrnom 1.141,575 korún dane. Behom roku 1903. zaplatilo 252.590 hlavnomestských občanov 40.017,681 korún dane, to jest o 7.364,691 korún viac, než roku 1903.

Z nepozornosti smrť. Ján Novák, obyvateľ v Pukanci (st. hontianska) vyberal zo svojho revolvera nábitky, pričom náhodou potiahol kohútik, tak že revolver vypálil a guľka vrazila do krku Novákovho 8ročného syna, ktorý o niekoľko hodín zomrel.

Zlý následok opilstva. Z Kečkemétu píšú, že 45-ročný kočiš Karol Nagy prišiel v opilom stave domov a podpálil maštal, tak že aj on zhorel. Keď prišli ohňohasičovia, našli už len na uhol spálenú mrtvolu kočiša.

Železničná nehoda. Z Barču (st. Somogy) sdeľujú: Na stanici južnej železnice po tieto dni večer o pol 10. hod. pakrácky osobný vlak vrazil do jedného na stanici stojaceho rušňa. Oba rušne sa porúchaly. Cestovateľom sa nestalo nič, ale mašinista a jeden kurič utrpeli veľmi vážne úrazy.

***

Pravda zvfazi!!! Schneidera lekárnik v Rešici kráľ. súdna stolica v Lugoši odsúdila na 400 korún pokuty a 500 korún pravotných útrat, pretože napodobňoval Fellerov Elsa-Fluid a čo taký pod menom Luisa-Fluid do obehu dal. Schneiderovu lekárnikovu celú zásobu Luiza-Fluidu dvakrát zhabali. Ctené obecnstvo nech sa tedy chráni od napodobnín. Fellerov Elsa-Fluid je len vtedy opravdivý, keď každá lahvička je zákonnou ochrannou známkou opatrená a na každej obrázkovej známke ochranný znak «Elsa» je viditeľný, ako aj keď každá lahvička je bielym kovovým vrchnákom zatvorená a na každom návode k užívaniu, (do ktorého každá lahvička je zaohalená) zretedelne je vytlačené: Fellerov Iubovoňavý Rastlinný-Essenciový-Fluid s ochrannou známkou «Elsa» a Fellerovým podpisom. **Nech sa každý chráni od napodobnín a nech pozoruje na z horu udané známky, žeby opravdivý Fellerov Elsa-Fluid s inými bezcennými fluidami nezmýlil.** Pri kupovaní nech každý zretedelne si žiada lekárnikove Fellerove pôvodné výrobky v Stubici a len vtedy nech jich prijme, keď je na nich ochranná známka «Elsa». Poznajúc účinnok páru nemajúceho Fellerovho Elsa-Fluidu, mnohí sa pokúsili ho napodobňovať, takúto napodobninu treba prísne na zad vrátiť, nedajme sa kroz lacnú cenu alebo podobne znejúcimi menami, ako k. pr. Luiza-Fluid, Gold-Else-Fluid, Inda-Fluid, Salvator-Fluid, Kotvoví-Fluid, Világ-Fluid atď. alebo voliakly Kräutergeist do omylu priviesť. Kto opravdivý Fellerov Elsa-Fluid, ktorý je oproti najviac chorobám, k. pr. trhaníu v údoch, klaníu, bolenie zubov, reumatismu a lámke, krču, boleniu očí, nôh, drieku a rúk, ochabnutiu, boleniu kostí, slabosti atď. atď., výborne účinkuje, užívať chce, nech si ho objedná zrovna a jediného dorábateľa *Eugena V. Feller*a, lekárnik v Stubici Templom-uteza 18. (Záhrebská stol.) ktorý 12 malých alebo 6 duplovaných lahvičiek za 5 korún bez poštového poplatku dopsle.

Vyzvanie k velebným pánom oltárnym bratom.

Nižepodpísaný obstaral osobitný odtisk modlitby «Verím Boha mojego živého...» doslovne dla najnovšieho vydania svätovojtešského «Čítania a Evanj.» s označenými

fony Panny Marie po popoludňajších službách Božích predpísané. Cieľu primerane a úhľadne vystavené toto tlačivko zasluhuje čo najširšieho rozšírenia po našich slovenských farnostiach. Strán má 8, formát taký, že sa

Priateľ'stvo mačky so psom.

prestávkami, s veľkými písmenami a fraktúrou, aby sa aj tam, kde vyznanie toto viery, nádeje a lásky ešte kňaz po kázni unavený odriekať musí, zaviesť mohol ten nasledovania hodný zvyk, aby to všetok ľud pomaly, rozjímavave odriekal. Pripojil som ešte *fonetickým pravopisom* a veľkou latinkou tlačené antifony: Asperges me..., Vidi aquam..., Tantum ergo..., Genitori... tiež aj anti-

aj do menších modlitebných knižiek vmestí. 100 kusov za 4 koruny, franko zasiela patričným na požiadanie dolu-podpísaný, alebo knihtlačiareň Karla Salvu v Liptovskom Ružomberku (Liptó-Rózsahegy). Karol A. *Medvecký*, správca fary. Brehy, p. p. Ujbánya (tekovská stol.)

Kreštania kupujte len u kreštanov!

DOPISY.

Vestenická dolina.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velavážený Pán Redaktor!

Ráče byť tak láskavý týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krestane» uverejniť.

U nás je mnoho kupcov, ktorí so všeličím kupčia. Nenie teda divu, že sú aj takí, ktorí aj so svojim presvedčením kupčia a najmä pri ablegátskych voľbách. — Bohužiaľ, mnohí z nás pri ablegátskej voľbe nie na to sa pýtajú, že kto a ako nás na sneme zastupovať bude, ale len to sa pýtajú: čo mi dáte, a ja vám ho zradím?! A čo zradí? Nuž svoje svedomie. Ja však neviem dosť obdivovať Chynorany, Skačany, že s takou oddanosťou pridržajú sa ľudovej strany! Ale neviem dosť sa načudovať, že vestenická dolina je vždy najhoršia pri voľbe. A prečo je to? Nuž preto, lebo nevedia o čom sa jedná. Keby do vestenickej doliny z nášeho «Krestana» viacej čísel chodilo, nuž vedeli by, že sa jedná o jejich vlastnú kožu. Vedeli by, že na liberanta hlasovať znamená toľko, jako biť na seba pliešť. Lebo kto dvíha tie porcie bez konca a kraja? A kto ich chce ešte viacej dvíhať? Nuž liberáli! Veď chcujú nové milliony na vojsko vyhodiť, ktoré aj tak máme, ba máme ho až mnoho.

Hlasujme teda len na ľudáka! Nech žije barón Ivor Kaas!

Roľník.

***

Nedašovce.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Dôstojný Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráče nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Krestane».

Ach my opustené, úbohé ovečky, o ktoré sa nikto nestará! To jest starajú sa o nás tí liberálni vlei, ktorí pri voľbách na silu chcujú nás od nášeho ľudového a krestanského presvedčenia odtrhnúť a do tej liberálnej koliby priviesť, kde je toľko tých prašivých oviec. Nuž či sa im dáme zviest? Boh nás uchovaj! Budú nám všeličo sľubovať. V prvom rade budú nám sľubovať, že nám vystavia štátnu školu, až budeme so židmi na jednej strane. Keď sme nebohého p. Majora za ablegáta volili, pod kortešačkou sem poslali jakéhosi inžiniera Krokára, ktorý vymeral, že kolká bude tá štátna škola, kde budú dvere, kde budú okná atď. A kde že je tá škola? Nuž na papieri! Hľa, také sú tie liberálne sľuby. Ale nech si ani náš liberálny rychtár nemyslí, že keby sme aj tú štátnu školu dostali, že by sme hneď na brucho padli pred tým liberálnym kandidátom. Oj nie! My naše presvedčenia nepredáme ani za štátnu školu, a to tým menej, lebo my štátnu školu ani nechceme, pretože v štátnej škole kríž Ježiša Krista ani netrpia. A kde svätý kríž nemá miesto,

to nenie krestanská, ale pohanská — alebo — je židovská škola. Máme my teraz dobrú školu a dobrého pána organistu vo Vysočanoch, to nám je dosiatočné.

Radím vám moji drahí spoluobčania, že keď vás kto bude do krčmy volať, nechodte, keď príjdu liberálni korteši. schovajte sa, a pri voľbe hlasujme všetci na nášho ľudového kandidáta baróna Ivora Kaasa.

Roľník.

***

Chynorany.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráče byť tak láskavý, týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krestane» uverejniť.

Voličia v žabokreckom okrese už štvrtý raz majú šťastie ľudového ablegáta voliť. Trikrát sme už zvíťazili, a úfame, že s pomocou Božou zvíťazíme aj po tento raz. Nielen my, Chynoranci, ale aj celý okres to hovorí, že na ktorej strane sú Chynorany a Skačany, jakožto najväčšie obce v okrese, tá stránka zvíťaziť musí. Že my Chynoranci sme na našej krestanskej ľudovej strane, to ani spomínať nemusím. My Chynoranci tak sa pridržame našej svätej krestanskej viery, že tu ani netrpíme, aby sa nám dajaký židák usalašil. A to je aj naše šťastie. Lebo zakiaľ ostatné susedné obce židia na mizériu priviedli, zatiaľ my — buď Bohu chvála — napriek zlým krajiniským pomerom, ešte stojíme a v susedných chotároch si pole nadobúdame. A prečo? Preto, lebo nás židovské pijavice necicajú. A pretože vidíme, že ľudová strana je tá strana, ktorá za našu krestanskú vieru bojuje, preto sa my jej tak neohrozene pridržame. Sme všetci ľudáci, a jako takí, všetci budeme aj pri ľudovej strane kandidovať a na pána baróna Kaasa hlasovať.

Vieme dobre, že medzi ablegátmi ľudovej strany pán barón Kaas je jedon z tých najvýtečnejších. Je pravda, pán barón Kaas sa Tiszovi neľubi, ale práve preto sa on nám ľubi. Kto sa Tiszovi ľubi, to je nepriateľ krajiny a krestanského ľudu. Tisza odkázal liberálom nitrianskej stolice, že aby všetko možné vykonali, že by pán barón Kaas pri voľbe prepadol. Ale my Tiszovi odkazujeme, že my tiež všetko možné urobíme, aby pán barón Ivor Kaas zvíťazil! V tomto našom predsavzatí podporuje nás aj pán Perényi, v tomto nás podporovať bude aj pán rychtár, lebo ani myslieť si nemôžeme, že by proti svojim spoluobčanom hlasoval, ktorí ho za svoju hlavu vyvolili. Darmo nás teda pokúša ten liberál zo Žabokriek, vieme kto je, darmo sa ponáhlal do hory za jedným ľudákom, aby ako ten satan zviadol ho ku liberálom. Proti Chynoranom ani pekelné brány nepremôžu!

Nech žije teda pán barón Ivor Kaas, kandidát ľudovej strany!

Ľudák.

***

Skačany.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráče nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Krestane».

Z príležitosti približujúcej sa voľby o nás Skačan-

coch škaredé chýry kolovaly, a síce, že sme už vraj aj my liberantmi zostali, a s týmto cigánstvom chcjú dostať aj iné obce. My však celému svetu na vedomie dávame, že ani z ďaleka na to nemyslíme, že by sme našu ľudovú kresťanskú zástavu opustili. Áno, pridržame sa ľudovej zástavy nielen preto, že liberáli sa nám zhnusili pre tie veľké prenasledovania, ktoré sme pri posledných voľbách pretrpeli za naše ľudové smýšľanie, ale aj preto, lebo my sme silne presvedčení, že len ľudová strana bojuje za ten nízky a utlačený ľud kresťanský. A jestli ľudová strana na sneme doteraz nie taký výsledok dokázala, jako by dokázal bola mala, nuž toho príčina nie sú ľudoví ablegáti, ale príčina toho je sám ľud. Pri voľbách krajinských veľká čiastka ľudu nie na to hľadí, že ten-ktorý kandidát s jakým programom vystupuje, ale — opakujem — veľká čiastka ľudu na to hľadí, že z toho liberálneho masného hrnce liberálny kandidát koľko a jaké kúsky ponúka voličom.

Keby po celej krajine ľud kresťanský tak neohrozene stál pri ľudovej strane, jako my Skačania stojíme, vtedy by sa ten liberálny masný hrniec na tak drobné kúsky rozpadnul, že by ho ani všetci trenčianski drotári ne odrotovali.

Dôkaz našej oddanosti ku ľudovej strane dali sme na javo aj dňa 6. januára, keď náš ctený kandidát pán barón Ivor Kaas svoju programnú reč držal. Na čele nášho pána dekana s takou oduševnenosťou sme ho prijali, s jakou ho v okrese sotva kde prijmu. Medzi veľkým zástupom videl som aj starého rychtára, ktorý tak sa zdá, že za svoje liberálne hriechy dá sa na pokánie, lebo zoznal už mnoho ráz, že mu jeho liberanstvo len škodu, hanba a potupu prinieslo. Dal by Pán Boh, žeby sa každá obec tak držala, jako Skačany, vtedy by liberantom v našom okrese raz na vždy chuť odišla nás pokúšať. Hore teda so zástavou ľudovej kresťanskej strany, na ktorej je napísané :

Nech žije kandidát ľudovej strany barón Ivor Kaas!
Skačanec.

***

Novákska dolina

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Mnohovážený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom oblúbenom «Kreštane».

V našej novákskej doline Veľká a Malá Lehota, tak tiež aj Podhrad doteraz vždy sme bojovaly pod zástavou ľudovej strany a sme aj zvíťazili, a ufame, že to aj ďalej tak bude. V Malej Lehote liberanti s tým si verbujú ľudových voličov, že im tárajú, že cesta, ktorá sa má stavať od Novákov až po Podhradie, že je to zásluha liberálov. No vy liberáli ľžete! Tú cestu vám vykonal pán barón Ivor Kaas, náš bývalý ablegát. Teda nie liberálom ale pánu barónovi Kaasovi máme byť za to povďačními, Toto za potrebné držím našim spoluobčanom na pamäť priviesť preto, aby sa liberálom omámili nedali, lebo keď sa im to podarí, nuž sami liberáli budú sa z nich smiať a budú ich za hlúpych držať. Nie, my nie sme tí hlupáci,

ktorých liberáli za nos by vodiť mohli. My sme neohrození ľudáci, chceme aj na budúce pod zástavou ľudovou bojovať. A preto z hĺbin srdca voláme: «Nech žije barón Ivor Kaas, náš kandidát!»
Volič.

***

Rudnianska dolina.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velavážený Pán Redaktor!

Ráďte tieto moje riadky v našom oblúbenom «Kreštane» uverejniť.

Rudnianska dolina navzdor svojej chudobe doteraz pri voľbách ablegátskych dobre sa zadržala a ufame, že s pomocou Božou aj na budúce sa tak zadrží. Je síce pravda, že nás všeliako pokúšajú, všeličo nám sľubujú, ale aj to vieme, že z toho nám nič nedajú. Sľubujú nám otruby a slamu, lebo dobre vedia, že to potrebujeme. Ale to nám je čudné, že takéto — ináč dobré a užitočné — veci len pred voľbou nám sľubujú, a keď sa voľba pominie, nuž potom tí páni takú hlúpu tvár robia, jako by o ničom nič nevedeli, ba jestli niektorí na lep sadnú, to jest na liberála hlasovať budú a po voľbe to zaslúbené aj žiadať sa opovážia, nuž ich z izby aj von vyhodia. Ne-nie tej hlúposti, ktorej by nám liberálni náhonci nesľubovali a nenie tej liberálno-židovskej otravy, ktorej by ste do nás nalievali, len aby sme na liberála hlasovali. Ale vaše namáhanie je marné! Strovte si vaše otruby a vašu slamu. Na liberálnych otruboch a na liberálnej slame nebude požehnanie, a možno sa obávať, že s takou slamou a s takými otrubami, ktoré sme len tak dostali, keď sme naše presvedčenia predali, mohol by sa náš dobytok zaškrtiť.

Jednomu sa všetci liberáli vyhrážajú, že mu krčmu vezmú, jestli nebude na liberála hlasovať. Nebojte sa ich, však nad prievádzkych bašov sú ešte aj väčší páni, ktorí klepnú na prsty takýmto liberálnym kortešom. Liberáli sľubujú, že do Nevidrénu cestu budú robiť, a toho cena je tá, že by na liberála hlasovali. Na toto vám to odpovedáme, že: sľuby sa sľubujú a blázni sa radujú. Všetci tí liberanti, ktorí vám tú cestu sľubujú, dobre vedia, že tá cesta je vám potrebná. Nuž teda prečo ju predtým nerobili, ale len teraz prichádzajú na tú múdru myšlienku, že do Nevidrénu cesta je potrebná?! Liberáli nie cestu chcjú, ale vaše vóta (hlasy) chcjú. Buďte múdri a nedajte sa tým liberálnym skohlošom o vaše kresťanské presvedčenie olúpiť. Hlasujme všetci na pána baróna Kaasa, ten nás bude lepšie zastupovať jako liberál. a čo bude potrebné, to nám vyprostredkuje.

Nech žije teda ľudová strana! Nech žije barón Ivor Kaas!
Verný občan.

***

Prievidza.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Prevelebný Pán Redaktor!

Jestli za dobré uznáte, ráďte prosím tieto moje riadky v Kreštane uverejniť.

Náš okres prievádzský je veru pevný zámok našej ľudovej strany. Nepriateľ farahúnsky sa už 8 rokov dobýja

do nášho pevného zámku Indového. Ale — chvalabohu — všetky liberálne kanóny majú falošný prach, a liberálny hlavný delostrelec Filberger, len vždy tak strieľa z toho dela, že nie nás Iudákov, ale vždy len tých liberantov a celú liberálnu stranu postrieľa.

My chýreční Iudáci sme už tri razy zvíťazili pri voľbe ablegátskej za 8 rokov. Teraz krásne zvíťazíme po štvrtý raz. A jako by aj nie, keď sa nám naša starodávna žiadost vyplní. My máme nášho verného hlavného kanoniera pána Kolomana Bresztyenského za Iudového kandidáta. Tento už dobre rozumie s tým kanónom strieľať na tých liberantov. Pred troma rokami ich tak dostrieľal ani Japonci Port-Artur. A preto máme aj neohrozenú dôveru naproti nemu, pokiaľ vieme, že verne bráni nielen našu Iudovú stranu, ale aj jedného každého občana okresu nášho. Čože je jemu taký kanonier jako je Filberger? Pánu Filbergerovi je len vtedy každý rychtár, boženik a sedliak bratom, keď ich nahovára na liberálnu stranu. A keď mu už povie ten nevolný sedliak: ale však len hudeme voľáko, potom sa už chváli pred jeho farahúni, že: «Aj tohto osla som už dostal». Takto vás Filberger ctí občania naši. Keď ho nepočujete, nuž ste len psi. To je ten verný otec váš. Teraz máte najlepšiu príležitosť pri voľbe sa mu odslúžiť, Ukážte mu, či ste vy psi a či on je pes.

Náš pán kandidát Koloman Bresztyenszky, už chodia po okrese svoju programnú reč prednášať. V utorok boli v Lazanoch, Kananke, v Porube, v Nedožeri a v Brezách. V stredu prišli čiausanskú dolinu. Všade ich krásne prijali a peknú reč všade držali. Z jejich reči vidíme, že s telom i s dušou zaujatí sú za chudobu, to jest za nás sedliakov, a za náš celý okres. To budú pre nás ablegát dobrý. Keď nás Filberger pokutovať bude, ten pôjde sám k ministrovi s appelláciou a obráni nás ešte lepšie ako dosiaľ. Už nás ale nebude Filberger dlho trápiť, lebo sám hovoril, že keď ešte aj teraz prapadne, hneď vraj pôjde z Prievidze. Šťastlivú cestu až do pekla.

Hore sa teda bratia a voličia naši! Nedajte sa odhovárať žiadnemu farahúnovi. Nepočúvajte na žiadne sľuby, lebo to už dobre viete, že vám to vždy pred voľbou sľubujú a po voľbe sa vám vysmejú. Ukážme cigáňskym liberantom, že pán Bresztyenszky nielen zvíťazí, ale s veľkou väčšinou musí zvíťaziť. Toto je naša povinnosť. Nášmu pánu Bresztyenskému za jeho dobrodenia len takto môžeme sa odslúžiť. Volajme všetci:

Nech nám Pán Boh pomáha k našemu víťazstvu!

Ondrej Jahoda.

***

L. Prievidze.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Důstojný Pán Redaktor!

Prosím o laskavé uverejnenie týchto mojich pár riadkov v našom «Kreštane».

No pane Ďuro Csillagi, vás yeru krásne vítali Prievidzania! Bolo vám to treba? Pravda, málo kto má účasť v tak potupnom vítaní, aké na vás tu čakalo? Ani vy, ani tí vaši pajtáši nezabudnú na deň 8-ho januára. To

máte krásny začiatok, môžete napred vedieť, aký budete mať koniec. Škoda bolo vám sem prísť a porúčať pokoj celého okresu. To boli tiež hlúpi Iudia, ktorí opovážili sa postaviť liberálneho kandidáta v okrese našom. A to ešte proti Kolomanovi Bresztyenskému, ktorého zná a miluje celý okres a za ktorého snád aj život obetujú naši Iudáci. Veď sa to aj tak patrí, aby okres svojho syna volil, ale nie celkom cudzieho človeka, a k tomu ešte liberála.

Keď tieto riadky píšem, krik rozlieha sa po celom mestečku. Rýnok preplnený je s rozhorčenými Iudákmi, že ich došla tá potupa, že liberanti zapreli sa do okresu nášho, a chcú silou-mocou dobiť hrad, pod ktorým tolko liberálov dokonalo. No hrad stojí pevne a pluky nášho pána Kolomana Bresztyenského už bojujú. Tie robia krik, oni hádžu snahom do protivných liberantov a abugujú ich. Tí trasú sa. ako čo by cítili výčitky svedomia. Ja síce neschvalujem tento až príliš tuhý počiatok, ale kto utíši pobúrenú náruživosť? Kto utíši ublíženého Iudáka, ktorý to vyznáva z hlbiny srdca, že kresťan nemôže byť liberálom a že dobrý vlastenec nesmie držať s vládou, nesmie napomáhať Tiszu.

Teda kortesačka sa začala a liberáli už ztratili všetku nádej a smelosť. Síce tejto málo majú, len ten smrad židovský drží ju v nich. Ešte je len prvý deň, a už driapali zástavy liberálne, už zatvárali zakúpených Košovcov a iných korhefov do Freiburgerovej maštale a už bili liberálov. Čo bude ďalej? Veru múdre by urobil Ďuro Csillagi, keby išiel domov a dal nám pokoj. Vidí, ako je Iud rozhorčený, ako pral doňho snahom. Vidí voličov svojich že koľko ich je? Či je to oproti Iudákovi? Kto že premôže Kolomana Bresztyenského? Kto je ten oplan, ktorý zanechá Iudovú zástavu? Kto bude nasledovať tých dvoch zradcov? Kto zapredá vieru, presvedčenie a statočnosť svoju k vôli jednomu liberálovi a násilníkemu Tiszovi? Veď naši Iudia tak majú radi Kolomana Bresztyenského ako vlastného syna alebo brata, a za stranu Iudovú aj život svoj obetujú.

My si len to prajeme, aby po celom Hornouhorsku bol takýto smelý a statočný Iud, vtedy nenie okresu, kde by liberáli zvíťazili. Takí máte byť aj susedia v Tekove a v Trenčianskej. Len sa nič nebáť, ale robiť smele za svojho kandidáta. My teraz obsadneme všetky obce v okrese našom, a len v deň volebný príjdeme domov. My tak kortesujeme, a bez rozdielu chlapi, ženy, mladí, starí. U nás nesmie druhí zvíťaziť len náš milý kandidát p. Koloman Bresztyenszky! Nech nám Boh pomáha. Aj vám susedia a bratia naši.

Nech žije Koloman Bresztyenszky! Abcug Ďuro Matrikár!

B. Z.

Jako sa spovedá rozumná mládež? Duševné zrkadlo. Vydáva Redakcia «Posla božsk. Srdca Ježišovho». Cena 10 hal. Pre knižku takto píše: Redakcia «Posol božsk. Srdca Ježišovho» Trnava (Nagyszombat).

Ztratené peniaze. Rozprávka. Napísal August Horislav Škultéty. Cena 10 halierov. Dostať u Jozefa Gašparik v Turč. Sv. Martine.

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 50 kilogramov.
Pšenica: tiská K 10:00-10:45, peštianska K 10:00-10:35, belehradská K. 10:00-10:30, banátska (77 kilogramová) K. 09:90-10:30. — *Raž*: K. 7:50-7:70. — *Jačmeň* na krm K. 7:10-7:40. — *Ovos*: prvotriedny 7:05-7:30, druhotriedny 6:90-7:05. — *Kukurica*: K. 7:90-8:50. — *Repica*: K. 11:25-11:50. — *Proso*: K. —

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	15:80	15:40	15:90	14:70	14:40	14:00	13:50
		č.	7	7½	8		
		K.	13:00	12:00	7:40		

Otruby: K. 6:20, hrubé K. 6:40.

Datelinové semä: lucerna K. 40:00 do 48:00 za 50 kilogr.

Zemiaky: ružové K. 8:40-9:00, žlté K. 09:00-10:00 za 100 kilo.

Strova: Veľký biely bôb: K. 13:00-13:25, tmavý K. 9:00-8:50, drobný K. 13:00-13:50, tarkavý K. —. — *Hrach*: K. 15:50-20:50. — *Šošovica* veľká čistá K. 15:00-16:00. — *Konopné semä*: K. 13:50-14:00. — *Lanové semä*: prima K. 9:00-9:50. — *Rasca*: K. 31:00-32:00. — *Mak*: sivý K. 27:00-28:00, modrý K. 25:00-26:00. — *Ladník*: K. 7:00 do 7:50. Všetko 50 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* rafinovaný K. 83:00-84:00, kockový K. 85:00-86:00, kandis biely K. 82:00, žltý K. 82:00 za 100 kilogr. s pobravnou daňou.

Jozef Neškudla

cis. a kr. dvorný fabrikant v **Olomúci** (Morava).
 Odporúča vo svojej vlastnej fabrike zhotovené, viacerými biskupskými vrchnosťami najvrúcejšie odporúčané **zariadenia a kostolné náčinie,**

ako: 1 *Kazula* z dobrého hodvabného štofu a k tomu potrebné 25-800 K. — 1 *Pluvial* a ku tomu potrebné 50-800 K. — 2 *Dalmatikáty* a ku tomu potrebné 50-800 K. — *Baldachin* a ku tomu potrebné 100-1000 K. — *Kostolné zástavy* so žrdkou 40-400 K. — *Kalichy* zo striebra, pozlatené 120-500 K. — *Monštrancie* úplne zo striebra, pozlatené 450-2000 K. — *Kalichy* a monštrancie z polovice striebornej za pol ceny, — *Kalichy* v ohni zlatené 25-35 K. — *Najlacnejší zadovažujúci prameň* v celom Rakúsko-Uhorsku. — **Pre chudobné kostoly 10% -vá zľava.** **Cenník zdarma!** **Hotové zariadenia pre výber zašlú sa bezplatne, keďže sa približná cena označí.**

Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 9 kor. 60 hal., lepšie 12 kor. Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor. Biele ako snah mäkké ak páper, driapané 30 kor. — 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamennenie a nazpät prijatie je pod tou výnimkou dovolené jestli sa na poštové útraty vynahrádza. **Benedikt Sachsel, Lobes 135** (pošta Pilsen Čechy.)

Žiadajte si cenník.

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovenskej reči, bohaté ilustrovaný cenník, ktorý viac než 1000 obrazov obsahuje rozličných hodín, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov

HANNS KONRÁD

I. hodinová fabrika a exportní obchod

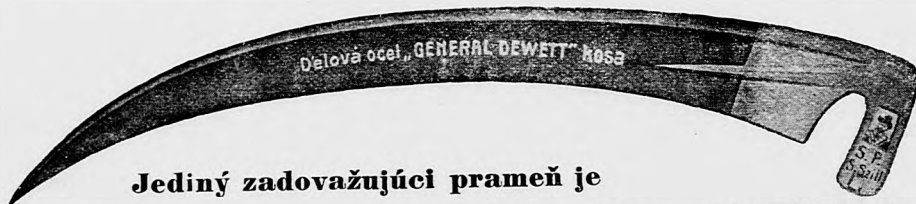
BRÜX No. 856. (Česko.)

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená zhotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s takou umeleckou vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčšom stupni a prevyšuje všetko, čo sa v tomto obore nachodí.

Ochranná známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-Ě,

jediný zosielať kosí generála Devetta,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle — Za každú kosu z delovej ocele generála Devetta dielňa ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami sa ani jedna zlá nenachodí.

Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzácnu výhodu. — Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta pri jednom brúsení možno na diaľku 250-300 krokov kosí. Jedno nakovanie dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele generála Devetta zhotovená je po ruke

jedného riadneho kosca, vykovaná a vyprobovaná zašle sa so zárukou. Preto nech si nikto do tých čias kosu neobjedná, kým si od výšmenovanej firmy obrazkový cenník nežiada, ktorý zdarma mu zašle.

Diamantová ocelová britva s trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

Tajemstvo starca.

Skutočná udalosť.

Podáva ŠTEFAN SZABÓ ml. v PAKOZDE.

(Odtisk je zabránený.)

Drahí ľudia!

Niet lepšieho na svete ako dobré zdravie!

Jestli ale človek ochorie, vtedy žiaľbohu ťažko najde liek proti svojej chorobe. Aj ja som bol 6 rokov chorľavý a márne som probuval všelijaké prostriedky. Konečne raz čítam v novinách o Fellerovom «Elsa-Fluide», ktorý v apatieke v Stubici (Horvatsko dorábajú. No myslím si, oprobujem i tento prostriedok. Objednal som si na próbu 12 fľašiek a môžem povedať, dobrí priatelia: za 6 rokov som následkom pákostnice a trhania v nohách nevládal chodiť. Nohy som nevládal dvíhať a spať som tiež nebol. Desať dní natieral som sa s Fellerovým Elsa-Fluidom a o tri týždne tak som ozdravel ako orech.

Všetci susedia prišli obdivovať tento čarodejný prostriedok, ktorý mi pomohol. Všecia vedeli, že som si dal zase poslať z toho Elsa-Fluidu. Teda prišiel ku mne sused Mišo, žalujúca sa, že máva horúčosť v hlave, zimnica ho trasieva a bolievajú ho nohy, ruky a kríže. Dal som mu fľašku z «Elsa-Fluidu» a o tri dni ozdravel. — Štefan z mlynu tiež prišiel, aby mu dal z toho čarodejného «Elsa-Fluidu», lebo mu vraj žena kašle a pichanie cíti v prsách. Pomyslíte si drahí ľudia, o 2 dni prišla jeho žena poďakovať sa, že jej «Elsa Fluid» úplne pomohol! — Práve v deň sv. Jozefa príjde kmotra Katrena a sdeli mi, že jej dieťa vždy dáva, má krče v brušku a vždy plače: óbohá žena nevedela si rady s nim. Už nakúpila všeličo z apatieky, staré baby tiež probovaly, čo len mohli, ale všetko márne. Prečítal som návod o upotrebení, ktorý je k «Elsa-Fluidu» pripravený a hľadám, či niet v ňom pomoci pre chorobu dieťaťa a skutočne bola pomoc i pre túto chorobu: desať kvapiek z «Elsa-Fluidu» do mlieka, potom s Elsa-Fluidom natref bruško

dieťaťa a to istotne pomôže! Podám tedy žene jednu fľašku a a hovorim: «No, netrúpte sa, drahá, čo je v tomto návode napísané, to je pravda, ale jestli pomôže prostriedok musíte mi vrátiť dve fľašky miesto jednej. Ale to vám poviem, že jestli chcete pravý Elsa-Fluid, teda píšete zreteľne: EUGEN V. FELLER apatekár v. Stubici Templom-utca 18. (zahrebská st.) A tento liek ani není drahý: cena 12 fľašiek 5 korún a poštu platí tiež apatieka. Ešte v ten deň ozdravelo dieťa a o 8 dní suseda vrátila mi 20 fľašiek Elsa-Fluidu miesto dvoch, lebo keby nebola mala tohoto «Elsa-Fluidu», bolo by jej dieťa zomrelo. Tento pád očul každý človek v obci a každý si objednal Elsa-Fluid.

Bol som vo fašiangoch na svatbe Ondriša, kde ozaj milá vec bolo počúvať, ako si ľudia rozprávali o zázrakoch Fellerového Elsa-Fluidu. Jednému vyličilo dieťa zo zrádnika, druhému odstránilo hlisty; výborne im pomáhal proti behačke, proti boleniu zubov, svrabu, odstráni lišaj, ružu, rany, krče; bolenie žalúdka, nával k dáveniu, ľadvinový neduh, závrat, zimnicu, slabosti a nervositu. Jedon dával krv, i tomu pomohol; druhý zase skoro ztratil zrak a teraz tak dobre vidí ako mladý človek. Dľa tohto teda vidno, že Elsa-Fluid výborne účinkuje proti všetkým neduhám. Ešte i volom a svinám pomohol; bo keď nechcealy žrať, gazdovia im dali Elsa-Fluidu a hned žrali. A tak môžem povedať, že tolo je jediným prostriedkom, ktorý sa prospešne užíva proti všetkým neduhám a žeby ste pravý obdržali píšete zreteľne takto:

EUGEN V. FELLER apatekár
STUBICA. Templom-utca 18. (zahrebska st.)

Keď si objednáte 12 fľašiek «Elsa-Fluidu», tak máte platit 5 korún; ktorí si ho objedajú, prajem im, aby im tak pomohol, ako mne.

Pravý Fellerov Elsa-Fluid

(Fellerov Fluid z essencií príjemne voňajúcich bylín so známku „Elsa“)

musi na všetkých úpravách a na každej fľaške nosiť takúto ochrannú známku, jaká je tu vyobrazená s menom «Elsa» a s podpisom «Feller». — Zdravotníckymi vrchnosťami preskúmaný a odobrený prostriedok a na výstavách v Paríži, v Ríme, v Londýne, v Nizze a v Berlíne Fellerov Elsa-Fluid vyznačený bol zlatou medailou, krížom a čestným diplomom v novejšom ale čase španielsky rád červeného kríža vyznačil shotoviteľa «Fluidu» zásiušnou striebornou medailou. Objednávajúte si Fellerov Elsa-Fluid ien poštovou dobičkou, alebo za vopred zaslané peniaze.

Cena opravdového Elsa-Fluidu:

Aj s portom, skatuloú a návodom k upotrebeniu	12 fľaš alebo 6 dvoj. fľaš	5 korún — hal.
	24 „ „ 12 „ „ 8 „	60 „
	36 „ „ 18 „ „ 12 „	40 „
	48 „ „ 24 „ „ 16 „	— „
	60 „ „ 30 „ „ 20 „	— „

Zdarma dostanete pokaždom opätovne objednanom tucte Elsa-Fluidu 1 fľašku.

Dalej odporúčajú sa **FELLEROVE Rebarbara-Elsa-Pilulky**

Najlepší, najlacnejší, tisícokrát vyprobovaný prostriedok na prehnanie; účinkuje rýchle, isto, bezboľastne, zvyšuje chuť k jedeniu a napomáha trávenie, čistí a uľavuje bóle a chorony žalúdka a tráviacich ústrojov. Jedon baik (6 škatuliek) s úpravou stojí 4 koruny franko.

Ponevác najnovšie Fellerov Elsa-Fluid často pod všelijakými podobne znejúcimi menami padelajú, prosí sa ctený čitateľ, aby pozoroval na meno „Feller“, a nech nepomýli opravdivý Fellerov Elsa-Fluid s podobne znejúcimi padelaninami (ako na príklad Gold-Eise-Fluid, Lujza-Fluid, Salvator-Fluid, Kotvový-Fluid, Inda-Fluid, Svetový-Fluid alebo volaka bylina essencia (Kräutergeist) atď.). Nesvedomiti ľudia ešte aj ochrannú známku napodobňujú, teda aj «ochranná známka» je ien vtedy opravdivá keďže je vidno na nej mená «Feller» a «Elsa».

Len **FELLEROV ELSA-FLUID** je pravý! Jestli sa jeden list náhodou ztratí, píšme **rekommandovano**.

Račte mi čím skorej doposť 30 lahvičiek Vášho výborného Elsa-Fluidu, lebo ja tento od 2 rokov v mojom praxi s významným prosperom upotrebujem. Tak píše:

Dr. Med. Kittel,
lekár z Prahy.

Kto chce dostať Fellerov Elsa-Fluid, a pravé Fellerove Elsa-pilulky, nech si objedná listovne a jasno napíše adresu jediného dorábateľa.

Eugen V. Feller, lekárnik,
dvorný dodavateľ jeho cis. a kráľ. výsosti princa Filipa Bourbona
Stubica, Templom-utca 18. (zahrebská stol.)

Hlavný sklad v Budapešti: u lekárnik Jozefa Töröka, Kráľovská ulica č. 12, v lekárni «Nádor» dra Eggera Vacsi-körut č. 17.

Výsledok Elsa-Fluidu je výborný, nielen mne, v ľmi dobre slúžil, ale aj detom v obci.

Bolenia hrdla mi prestalo, jako aj bolenia prs a hlavy. Mnohým detom som pomohol s nim pri boleni žalúdka.

Andrej Lipesei,
Imrich-Istvánfalu, o. p.:
Stracena, (Sipšská stolica.)

ASTMA pľúcový katár krvácanie pľúc, pľúcová nemoc a žalúdočných nemocí

Trpiaci nech prečítajú a nech si rozvážia tieto ohlasy, ktoré o uzdraveniach znejú. Každodenne dochádzajúcich listov je tu len maličkosť, ktoré sú bez všetkého pomerkovania na jav donesené, pretože je to presvedčené, že trpiace obecnosť je vstave samo súdiť podľa tu prednesených správ. Výťah listov v malom premenení štýlu, znejú od slova. Vynechané sú všetky tie výkazy, ktoré o vďake znejú, tak práve sú vynechané i všetky tie výkazy, ktoré kritizujú a posudzujú všetky predošlé liečenia. Originálne dopisy sú k obzreniu, a prosíme aby sa čím vo väčších kruhoch o týchto známostí rozšírila. **Uradne sa toto už stalo.** Od odstúpenia pravdy bár aj sprevádzajúcimi slovami, ktoré sa vzťahujú pri liečení dosiahnutého výsledku sa nemôže dovoliť, ba aj sú ostre trestané. Aby sme aj nezbehlým podľa našej možnosti po ruke boli, prv nežli by choroba už nastala, a aby pri najmenšom predznaku poznali, aby pomoc zavčas hľadali, s týmto opíšeme v najviac pádoch pridané

Predznaky: Kašľania, často nútenia k dáveniu. — Vyplývania šľajmu. — Klania v prsach a v chrbtovej kosti. — Tlačenia v pleciah. — Nočné potenia. — Riadne studené ruky a nohy. — Ťažké dýchanie. — Dýchania neskoršie čujúce pískanie a hranie sprevádza. — Pluvanie krvi, často neporiadne účinkovanie srdca spojené s veľkou bojazlivosťou, nespánlivosť, mrcha trávenie.

V záujme liečenia je potrebné riadne opísanie živobytia, pomenovanie, zaobranie, či sa nohy studené a udanie úplnej adresy:

Kur-Institut „Spiro spero“, Dresden-Niederlössnitz, Schulstrasse 81/a.

25 ročný katár.

V 18. roku som ochorel, lebo v rozpálenosti som vodu pil. Veľký kašeľ som mal, a keď som stúpil, ťažko som vedel dýchať. Po jednom roku som ztratil, t. j. po roku ma opustilo, ale neskoršie som chorobu tú o zptáky dostal, najviac som trpel vo veľkej horúčosti, v jaseňi a v špatnom čase. Stav tento vždy väčší bol, tak že som myslel, že sa zadusím. Doktori tí len uľavnili ťažkosti moje, ustavičný kašeľ natoľko ma sosabil, že som len sedieť mohol, v poslednom čase až od všetkých boľastí som len sedieť mohol, v poslednom a toto obyčajne 4—5 dni trvalo, odpočinku som nikdy nemal. Doktori mi povedali že mojej nemoci není pomoc len uľavenie. Posledný doktor mi povedal, že mám katár, naposledy ale keď už celkom slabý a chudý som, lež aj život som zúnoval, čítal som o liečiacom ústave «Spiro spero», ku ktorému som sa aj obrátil o pomoc. Zprvoti sa mi zdalo, že horšie sa cítim, no ale o 3 týždne som sa lepšie cítil, od tohto času veľmi friško som sa liečil a aj posteľ som zanechal a chvala Bohu aj zamestnanie som zaujal, ktoré som pre nemoc opustil musel, a aj dneska som tu bez toho, žeby z nemoci aj najmenej badal. Za povinnosť si držím vďaku o dať za mne danú radu a lieky a hotový som ústav «Spiro spero» aj bárkomu odporúčať, kto v nemoci takejto trpi.

S úctou

Anton Deisl, Steyr (Hornia Austria), Duckertstr. 17.

Astma pľúcový katár.

Pre najlepšieho mojego vedomia dávam na javo pochádzania a liečenia mojej nemoci. Bez všetkých predznakov, jedno ráno som zbadal v hrdle chreľajúce a pískajúce hlasy. Probval som vykašťať, ale bolo darobné a pritom ma aj zadušalo, zádach väčšej a väčšej miere nastával, pri najmenšom násilí som sa strašne potil, čo veľmi zlé nasledky malo. Kašľanie ma tak strašne napádalo, že som nie zrietka bez seba ostal.

Samo sebou sa rozumie, že v takomto položení som ani pracovať ani ležať nemohol, bol som prinútený celý deň a noc sedieť stráviť.

Pri najmenšom pohnutí ma strašne zadušalo. Bol by som rád býval, keby čím skôr koniec bolo somnou. Bol som napolutovania. Hľadal som pomoc v ča- opisoch, kde som aj našiel takzvaní **astmový prach**, ktorí mi aspoň poľachčili, ale o vykurovanie ani reči nebo o. Asi za dva roky som upotrebil za 70 mariek.

V tom čase mi odporučali liečujúci ústav „Spiro Spero“ a som sa odhodlal že ešte aj toto oprobujem. Už po prvých nariadeniach čo som obdržal, povzbudilo vo mne smelosť a úfania. A toto posledné liečenie bolo najlepšie. Všetké nariadenia som usilovne z energiou previedol, a musím povedať že po Bohu ten im ďakovať môžem za moje uzdravenie. Usilovať sa budem pri každej príležitosti jejich liečenie odporúčať. Zostávam s úplnou úctou a vďakou

Franc Xaver Wagner, Haunstetten (Bavorsko).

Za opravdivosť rukopisu Haunstetten (Bavorsko).

(P.)

E. Hüber, mešťanosta.

Pľúcny katár.

Pred dvoma rokmy som ochorela na pľúcnu nemoc. Prv nežli by som bola lekársku pomoc hľadať, som za čas odľahovala. Všeľaké

lieky som užívala, ale bez všetkého výsledku a takto som sa celkom uspokojila s mojou nemocou a trpela som do februára tohoto roku až som z nenazdania čítala o liečiacom ústave „Spiro spero“ a som sa listovne obrátila na ústav tento, odkiaľ som o tri dni dostala liečujúce nariadenia. Dľa nariadenia som sa hneď začala opatrovať a o pár týždňov som už o polachčenie so dňa na deň vo väčšom stupni cítila. Moje úplné vyliečenie môžem ďakovať jedine liečujúcomu ústavu „Spiro spero“. Tento ústav môžem každému trpiacemu odporúčať, pričom sa aj liečujúce výdavky veľmi ľavne

Emma Kratzer, strojnícova žena.

Ingolstadt, Münzbergstrasse 7.

Pľúcna nemoc, krvácanie pľúc.

Skrz presilenie v robote som ochorel v roku 1899. na pľúcnu nemoc, s ktorej som sa vyliečil na čas zakiaľ som lekársku pomoc upotrebil.

Nevedel som, že takáto vnútornajšia nemoc potrebuje neprestajnú opateru. V roku 1901. som znovu dostal pľúcny katár, pričom ma mnoho rázy krv zaliaľ a tak som oslábol, že som bol prinútený do postele ľahnúť. Príčina mojej nemoci bola zas presilenie v robote a mrcha povetrie atď.

Až som sa v novinách dočítal o liečujúcom ústave „Spiro spero“ Niederlössnitz pri Drezde, a dľa zadžania udaných nariadeniach sa mi podarilo moju nemoc celkom odstrániť a úfam, že sa mi ani viac nenavrátí, opakujúc moju vďaku zostávam s úctou

Ján Buxbaum.

Haselbach pri Stockerau Dol.-Austria.

Za opravdivosť ručí obecné predstavenstvo.

Kronberger, obecný predstavený.

Žalúdočková a črevová choroba.

Pre tento zázračný výsledok som povďačný ústavu «Spiro spero», ktorý mňa vyliečil. Za 18 rokov som trpel na mrcha trávenie a na slabosť žalúdka. Vždy som bol nadutý a riadnu stolicu som mal z upotrebovania liekov. Ani spať som nemohol, a v nohách som cítil trpnutia, pre ktoré som sa ani len pohnúť nemohol. Viac ráz som závrat mal. Ruky a nohy som viac ráz studené mal. Počas mojej choroby som nesmel ces o a cušpajz užívať, čo ma skoro do zúfania donieslo. Od mnohých lekárov som sa dal liečiť, bez toho aby bol nejaký výsledok dosiahol. Vtedy ma upozornili v časopisoch zjavenom «Spiro spero», a ja som sa aj rýchle odhodlal jeho liečeniu, ktorý aj za krátky čas dokazal jeho cieľ v úplnom upotrebení liečenia tak, že sa mi prinavrátila chuť do jedenia, a stolicu som mal vždy a vždy riadnejšiu, spánok som mal riadny. A neskoršie som strávil všetky jedla a o 4 mesiace som bol úplne zdravý. Toto môžem podakovať len ústavu «Spiro spero» že v 70 ročnom mojom veku od dlho ročnej nemoci som sa oslobodil. Istý výsledok a ľavné liečenie bár komu — kto v takejto nemoci — trpi vrole odporúčať ústavu

s úctou Terezia Horn, Wien 16 Stillfriedplatz 5.

Úpravy liečenia listovne bez všetkého prikazu je možné. Listy prosíme výlučne v uhorskej reči písať.

DOLICIN jehož najchýrenejší lekári a profesori s výtečným účinkom upotrebuju pri suchej neoci (tuberkulósi), kašľaní, zachrípnutí, prsných a pľúcnych nemociach, katare, astme, ťažkom dýchaní, suchom kašľaní a gágorovných neociach horúčku a potenie zastaví. Pri deškom somarskom kašľaní **Dolicin** neviadané účinky preukáže. Cena 1 kor. 40 hal. a 2 kor.

Dostať u **KORNÉLA DEMETER, lekárnik,**
v Szászváros-e, Iskola-tér 53. sz.

Niet choroby vo vašom dome

ak si dáte doniesť chýrny

Kráľovský-balsam

Kráta balsamov, ktorý je proti všetkým chorobám jedine istý prostriedok a aj každý starý neuh hneď vyľieči; teda ho treba v každom dome držať, lebo týmto chýrnym balsamom prekaší sa boľenie hlavy, lámka, pakostnica, reuma, boľenie zubov a chrčta, trhanie v nohách, kolíka, boľenie žalúdka atď.: slovom jediný istý liek proti každej nemoci je chýrny **Kráľovský balsam**, teda nevyhnutne je potrebné, aby v každom dome bol na pohotovosť. Cena veľkej fľaše 2 kor. s úplným návodom o upotrebení. Môže sa dostať u **Grósz-Nagy Ferencza** apatekára v Debreczene č. 17. Arany egyszaru gyógyszerár. V Budapešti v Török Jozsefovej apatieke, Király-utca 12. — S týmto liekom môže sa objednať v celej krajine uznaná chýrna hajduská pomáda na bavuze, od ktorej za najkratší čas možno dostať najpeknejšie bavuze, 3 tegle za 1 kor. 50 hal.

Od desaťročí s veľkým účinkom užívaný

proti reume a trhaniu

KRIEGER-0V

REPARATOR

Zakonom chránený! V Roccusovej nemocnici medzi 136 padmi v 129 padoch s úplným vyľiečením sa dokázal.

Veľká fľaška 2 K., malá fľaška 1 K.

Dostať v lekární «Korona» Budapešť, VIII., Calvin-tér.

Opravená elektrická
vačková lampa.

Po pritlačení jedným prstom vydáva jasné elektrické lúče. Úplne nebezpečná! Sila svetla je 2 1/2 voltov. Sila svetla je úplne neodvislá od vetra a od počasia, snahu alebo dažďa. Cena jednej úplne opatrenej vačkovej elektrickej lampy je 3 koruny, so zväčšujúcou čočkou 4 kor. Náhradná battery 1 kor.

POZOR: Ne-kupujte bezcenné napodobneniny, my dobre stojíme, zakiaľ by náhradná battery musela byť potrebná, za tri mesiace svetlo vydávajúce. Jedine hotové zariadenie. Rozposiela sa na dobierku cestou **F. Schwartz,** elektrický-rukodelný dom. Viedeň. IX/4. Sechschimmelgasse 23/G. prizemie.

Na 8 dňovú próbu

nadobierku len 3 zl. pošlem moju opravdivú Solinger mašinu na strihanie vlas, a zavazujem sa tu istu behom 8 dni spatky prijat a tak tiež aj peniaze spatky poslať. Mašina je 16 cmr. dlhá, fajno niklirovaná, má 3 hrebene a jednu rezervnú strunu na trojaké strihanie, mašina táto by nesmela ani v jednej domácnosti chybeť, lebo cenu tejto mašiny pri 2 deťoch za štvrt roka zošporujeme. Nožnice na bradu 2 zl. 75, opravdivá Solinger britva 1 zl. 50, najfajnejšej jemnosti je jasno brusená 2 zl. Kónské nožnice, voľačo pre gazdov neoceniteľného len 4 zl. Zásielky vybavujú sa na dobierku skrz sklad dielni. **Leo Lateiner,** Wieden, I. Fleischmarkt 17-42. I.

Jedna fabrika na štoffy

pre nemožnosť platenia poverila «Országos Posztókviteli Áruház» Budapest, VII/8., Rottenbiller-utca číslo 4/B., s tým, aby svoju veľkú zásobu štoffov nize vopred ustálenej ceny odpredala, preto výšspomenutá firma ustálila, že pošle na vidiek dobierkou za 5 zlatých na jedny úplné mužské šaty, 3 metre, najjemnejšieho čierneho, tmavo-modrého, barnavého alebo šedého štoffu alebo práve v tých istých farbách kamgarnu. Môže sa tedy odporúčať, aby ste čím skôr objednali z tých jemných látok, lebo hotovosť, ako to predvídať, nebude dlho trvať.

Tie uhodnovené osvedčenia, ktoré vys'avené byly o zdarnom výsledku pokusov, robených v hlavnomestských, vidieckých a cudzozemských nemocniciach, jako aj početné listy, plné vďaky a uznania, došlé z rozličných kruhov spoločnosti dokazujú, že proti

rheume a lámke

a proti všetkým chorobám, ktoré z týchto povstávajú, jako proti boľeniu drieku, lúpaniu, trhaniu, zmeraveniu, proti boľeniu kostí atď. nenahraditeľným liekom je

Zoltánova masť

lebo ešte aj tí, ktorí od 10, 15 rokov trpia na tieto nemoce a všelijaké prostriedky, ba aj liečivé zeliny bez výsledku upotrebovali, potrením touto masťou docielené bolo nielen ulavenie boľosti, lež aj úplné uzdravenie.

Cena **ZOLTÁNOVEJ** masť je 2 kor. za fľašku, masť dorába sa v lekární

BELU ZOLTÁNA

dvorného dodavateľa jeho cis. kráľ. vysosti arcikniežata Jozefa

v BUDAPEŠTI V/15. Szabadság-tér

(na rohu Sétatér-úlice.)

☛ Rozposielanie poštou dvakrát denne. ☛

